

Informe jurídic en relació amb la Proposta de nova disposició, per incloure-la a l'Avantprojecte de llei de mesures fiscals i financeres per al 2024 (número de referència M-027.0)

Antecedents

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades una petició d'informe, per tal que l'Autoritat emeti un informe sobre la Proposta de nova disposició, per incloure-la a l'Avantprojecte de llei de mesures fiscals i financeres per al 2024 (número de referència M-027.0)

Examinada la Proposta, que s'acompanya de la Memòria general i de la Memòria d'avaluació d'impacte, tenint en compte la normativa vigent aplicable, i d'acord amb l'informe de l'Assessoria Jurídica s'emet l'informe següent:

Fonaments Jurídics

I

L'article 36.4 del Reglament (UE) 2016/679, del Parlament i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades (en endavant, RGPD), disposa que "*los Estados miembros garantizarán que se consulte a la autoridad de control durante la elaboración de toda propuesta de medida legislativa que haya de adoptar un Parlamento nacional, o de una medida reglamentaria basada en dicha medida legislativa, que se refiera al tratamiento*".

De conformitat amb allò establert a l'article 5.m) de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, li correspon a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades emetre informe, amb caràcter preceptiu, sobre les disposicions que afectin la protecció de dades de caràcter personal.

L'article 8.2.f) de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, disposa que és funció de la directora de l'Autoritat emetre informe, amb caràcter preceptiu, dels avantprojectes de llei, dels projectes de disposicions normatives que elabori el Govern per raó d'una delegació legislativa i dels projectes de reglaments o disposicions de caràcter general que afectin la protecció de dades de caràcter personal.

En conseqüència, el present informe s'emet en base a les esmentades previsions de l'article 36 de l'RGPD i dels articles 5 i 8 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

D'acord amb l'article 17.2 de la Llei 32/2010, aquest informe es publicarà al web de l'Autoritat un cop notificat a les persones interessades, amb l'anonimització prèvia de les dades de caràcter personal.

II

La proposta que es presenta per a informe consisteix en la modificació de l'article 42 de la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials (en endavant, LSS), que resta redactat de la manera següent:

“1. El Sistema d'Informació Social garanteix la disponibilitat de la informació relativa a les prestacions i a la Cartera de serveis socials i l'exercici de les competències atribuïdes a les administracions públiques en matèria de serveis socials.

L'Administració de la Generalitat ha de garantir que sigui un sistema d'ús comú, compartit, integrat i també la coordinació d'aquest sistema, establint els criteris comuns als quals s'han d'ajustar el contingut i les condicions d'accés. L'organització i el funcionament del Sistema d'Informació Social s'ha de regular mitjançant una Ordre del Departament competent en matèria de serveis socials, d'acord amb els principis que estableix aquest article i en coordinació amb els departaments competents en matèria d'administració digital i atenció ciutadana.

2. Els agents que intervenen en la prestació de serveis socials i les persones usuàries tenen dret a accedir al Sistema d'Informació Social i a utilitzar-lo, d'acord amb la normativa aplicable.

3. El Sistema d'Informació Social es fonamenta en els principis de descentralització en el subministrament de les dades i en el tractament que en fan les administracions i les entitats implicades, d'interoperabilitat i de fiabilitat. En l'accés i la utilització del sistema s'ha de garantir la confidencialitat de les dades i la seguretat de les comunicacions en l'intercanvi d'informació entre els agents del sistema.

4. El Sistema d'Informació Social integra les dades relatives a l'atenció social del sector públic i de les entitats proveïdores de la Xarxa de Serveis Socials d'Atenció Pública, amb els objectius d'evitar duplicitats i millorar l'atenció a les persones destinatàries dels serveis socials.

Ha d'incorporar totes les dades necessàries per a la intervenció social, el reconeixement i la gestió de les prestacions i els serveis de la cartera de serveis socials i per a l'exercici de les altres funcions atribuïdes a les administracions competents en matèria de serveis socials. S'habilita el departament competent en matèria de serveis socials, els equips d'atenció social de les administracions locals i les entitats proveïdores de la Xarxa de Serveis Socials d'Atenció Pública per accedir i tractar amb finalitats de intervenció social, gestió, tractament i explotació de dades de les persones usuàries dels serveis socials del seu territori d'intervenció o quan es produeixi un cas d'urgència.

Les dades del sistema d'informació social s'integren, d'acord amb les previsions i els criteris establerts, en el model de govern de les dades de l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic.

5. Per poder explotar les dades del Sistema d'Informació Social amb finalitat de recerca científica, anàlisi estadística i planificació i avaluació de polítiques públiques s'han de recollir, compilar, analitzar i presentar de manera anonimitzada i han de poder ser desagregades per sexes. Les dades han de ser útils, vàlides, fiables, comprovables, comparables i actualitzades.

També es poden emprar amb aquestes finalitats dades del Sistema d'Informació Social sempre que se sotmetin prèviament a un procés de pseudonimització amb les garanties següents:

- a) Que es garanteixi la separació funcional entre qui faci la recerca o estudi i qui realitzi la pseudonimització.*
- b) Que es garanteixi la impossibilitat de reidentificació per l'equip investigador o per terceres persones.*
- c) Que es realitzi una avaluació d'impacte relativa a la protecció de dades.*
- d) Que emeti informe el Comitè d'ètica en els serveis socials.*

6. Totes les comunicacions i les actuacions amb les persones usuàries del sistema de serveis socials s'han de realitzar preferentment per mitjans electrònics. A aquest efecte, els agents del sistema han de disposar dels tràmits electrònics escaients per rebre les sol·licituds, comunicacions o documentació de la ciutadania i, com a mínim, d'una bústia de correu electrònic d'atenció ciutadana. Les oficines d'atenció presencial assisteixen en la presentació d'escrits i la identificació electrònica a les persones usuàries dels serveis socials que ho sol·licitin.

L'Administració competent, ha de posar a disposició de la ciutadania un sistema de carpeta digital que permeti a les persones interessades accedir, en qualsevol moment, als seus expedients i tramitacions i a rebre i emmagatzemar les comunicacions electròniques dels agents del sistema que s'hi vulguin comunicar. El desplegament i el funcionament de la carpeta i la bústia s'ha de regular per Ordre del departament competent en matèria de serveis socials, d'acord amb l'estratègia i els criteris pel desplegament del servei de l'àrea privada de la Seu electrònica de l'Administració de la Generalitat, establerts pel departament competent en matèria d'atenció ciutadana.

7. Es crea el Consell de Governança del Sistema de Informació Social de Catalunya com a òrgan consultiu per vetllar per les condicions d'interoperabilitat del Sistema d'Informació Social i la millora continua del sistema. El Consell està format per representants dels departaments de la Generalitat competents en matèria de serveis socials, energia, alimentació, salut, cures, educació, habitatge, treball, immigració, justícia, administració digital i atenció ciutadana i societat digital, així com del consell d'Ètica en els serveis socials de Catalunya, de les quatre diputacions, de les organitzacions representatives dels ens locals, de l'ajuntament de Barcelona, de la Taula del Tercer Sector, del CTTI, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, del Consorci de l'Administració Oberta de Catalunya, de Localret i de la Fundació TIC-Salut Social. El funcionament del Consell es regula mitjançant una Ordre del Departament competent en matèria de serveis socials.

8. El Comitè d'ètica en els serveis socials es coordina i col·labora amb el Comitè d'ètica de les dades per l'assessorament i el suport que escaigui en aspectes relacionats amb l'ètica en els usos avançats de les dades.

9. L'Administració de la Generalitat ha d'emprar les solucions corporatives, sens perjudici dels casos que, per l'especificitat sectorial o per la complexitat de les dades que es gestionen, es disposi de sistemes d'informació o plataformes de gestió específics que garanteixin la interoperabilitat amb les solucions tecnològiques corporatives."

Situada la proposta en aquests termes, d'acord amb l'RGPD, partim de la base que és tractament de dades "cualquier operación o conjunto de operaciones realizadas sobre datos personales o conjuntos de datos personales, ya sea por procedimientos automatizados o no,

como la recogida, registro, organización, estructuración, conservación, adaptación o modificación, extracción, consulta, utilización, comunicación por transmisión, difusión o cualquier otra forma de habilitación de acceso, cotejo o interconexión, limitación, supresión o destrucción” (article 4.2 RGPD).

L'RGPD estableix que tot tractament de dades personals ha de ser lícit (article 5.1.a)) i, en aquest sentit, estableix un sistema de legitimació del tractament de dades que es fonamenta en la necessitat de que concorri alguna de les bases jurídiques establertes al seu article 6.

L'esmentat article 6.1 de l'RGPD disposa, en concret, que:

“1. El tratamiento solo será lícito si se cumple al menos una de las siguientes condiciones:

- a) el interesado dio su consentimiento para el tratamiento de sus datos personales para uno o varios fines específicos;*
  - b) el tratamiento es necesario para la ejecución de un contrato en el que el interesado es parte o para la aplicación a petición de este de medidas precontractuales;*
  - c) el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una obligación legal aplicable al responsable del tratamiento;*
  - d) el tratamiento es necesario para proteger intereses vitales del interesado o de otra persona física;*
  - e) el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable del tratamiento;*
- (...).”*

En l'àmbit de les administracions públiques i en un cas com el que ens ocupa, podria concórrer la base jurídica habilitant prevista a la lletra e) de l'article 6.1 de l'RGPD, en la mesura que el tractament pretès sigui necessari per al compliment d'una missió realitzada en interès públic o en l'exercici de poders públics conferits a l'administració pública de què es tracti.

Ara bé, tal com es desprèn de l'article 6.3 de l'RGPD, la base del tractament indicat en aquest article 6.1.e) de l'RGPD ha d'estar establerta pel Dret de la Unió Europea o pel dret dels Estats membres que s'apliqui al responsable del tractament.

Malgrat que el considerant 41 de l'RGPD disposa que *“cuando el presente Reglamento hace referencia a una base jurídica o a una medida legislativa, esto no exige necesariamente un acto legislativo adoptado por un parlamento”*, cal tenir en compte que el mateix considerant estableix que això és *“sin perjuicio de los requisitos de conformidad con el ordenamiento constitucional del Estado miembro de que se trate”*.

La remissió a la base legítima establerta conforme el dret intern dels estats membres a què fa referència l'article 6.3 de l'RGPD requereix, en el cas de l'Estat Espanyol, que la norma de desenvolupament, per tractar-se d'un dret fonamental, tingui rang de llei (article 53 CE), tal com ha recordat el Tribunal Constitucional a la rellevant STC 292/2000 (FJ 14).

La Proposta examinada tindria la vocació de ser la base jurídica que hauria de legitimar la comunicació de dades plantejada vers les administracions públiques competents en matèria de serveis socials.

En aquest punt cal fer avinent que el mateix RGPD estableix els requisits exigibles a aquesta “base jurídica”. Així, d’acord amb el citat article 6.3 *in fine*:

“La finalidad del tratamiento deberá quedar determinada en dicha base jurídica o, en lo relativo al tratamiento a que se refiere el apartado 1, letra e), será necesaria para el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable del tratamiento. Dicha base jurídica podrá contener disposiciones específicas para adaptar la aplicación de normas del presente Reglamento, entre otras: las condiciones generales que rigen la licitud del tratamiento por parte del responsable; los tipos de datos objeto de tratamiento; los interesados afectados; las entidades a las que se pueden comunicar datos personales y los fines de tal comunicación; la limitación de la finalidad; los plazos de conservación de los datos, así como las operaciones y los procedimientos del tratamiento, incluidas las medidas para garantizar un tratamiento lícito y equitativo, como las relativas a otras situaciones específicas de tratamiento a tenor del capítulo IX. El Derecho de la Unión o de los Estados miembros cumplirá un objetivo de interés público y será proporcional al fin legítimo perseguido.”

I, en qualsevol cas, als efectes que ara interessin, aquesta base jurídica “*debe ser clara y precisa y su aplicación previsible para sus destinatarios, de conformidad con la jurisprudencia del Tribunal de Justicia de la Unión Europea (...) y del Tribunal Europeo de Derechos Humanos*” (considerant 41 RGPD).

El Tribunal Europeu de Drets Humans (TEDH) ha manifestat reiteradament que qualsevol limitació a l’exercici d’un dret fonamental ha de superar l’anomenat “test de límits”. És a dir, ha d’estar prevista en una llei, ha de ser necessària en una societat democràtica per aconseguir una finalitat legítima i ha de ser proporcionada en relació amb la finalitat que es pretén aconseguir en cada cas (SSTEDH Amann c. Suïssa, de 16.02.2000; Rotaru c. Romania, de 4.05.2000; Cotlet c. Romania, de 3.06.2003; Liberty i altres c. Regne Unit, d’1.10.2008, entre d’altres).

És en aquest context que cal examinar, a continuació, el text de la Proposta que se sotmet a informe.

III

L’**apartat 1** de l’article 42 de la proposta, parteix de la base que el sistema d’informació social (en endavant, SIS) garanteix la disponibilitat de la informació relativa a les prestacions i a la Cartera de serveis socials “*i l’exercici de les competències atribuïbles a les administracions públiques en matèria de serveis socials.*”

D’entrada, cal valorar positivament que, a diferència de l’actual previsió de l’article 42.1 LSS, la nova redacció proposada ajuda a clarificar l’àmbit d’actuació i d’aplicació del SIS, més, quan en el mateix apartat es preveu i s’enumeren els principis que l’Administració de la Generalitat ha de garantir en l’aplicació, el contingut i les condicions d’accés del SIS (segon paràgraf).

En relació amb això, l'**apartat 2** de l'article 42, de la proposta es refereix a que els agents que intervenen en la prestació de serveis socials i les persones usuàries tenen dret a accedir al SIS i a utilitzar-lo, d'acord amb la normativa aplicable. La vigent redacció de l'article 42.2 de la LSS, també preveu que el SIS integra dades del sector públic i el sector privat, sense més concreció.

Podem avançar que la previsió de la proposta examinada, en connexió amb la resta d'apartats de la proposta, resulta més clarificadora pel que fa al tractament i accessos que es poden donar en el context del SIS, per la qual cosa aquesta Autoritat en fa una valoració, en conjunt, positiva.

En aquest sentit, l'**apartat 3** de la proposta es refereix als principis que fonamenten el SIS, i que en l'accés i la utilització del sistema cal garantir la confidencialitat de les dades i la seguretat de les comunicacions *"en l'intercanvi d'informació entre els agents del sistema."*

També afegim que, el l'informe PD 2/2023, relatiu a una proposta anterior de modificació d'aquest article 42 LSS, a la que ens remetem, es van fer diverses consideracions sobre la inclusió de referències als "agents privats" del sistema, que no resultaven clares.

Com es va fer avinent en aquell informe, el tractament de la informació personal que es pugui derivar de la utilització del SIS, incloent accessos, comunicacions entre agents que intervenen en la prestació dels serveis socials, ha d'estar sotmès al compliment dels principis i garanties de l'RGPD.

Amb tot això, vistos els canvis introduïts tant respecte la redacció actualment vigent com tenint en compte les consideracions que es varen fer en l'informe PD 2/2023, cal valorar positivament la nova redacció de les previsions d'aquests apartats 1 a 3 de l'article 42 i, en concret, que s'hagin eliminat les mencions als "agents privats", la intervenció dels quals no es clarificava suficientment, com es va posar de manifest (FJ III PD 2/2023).

En connexió amb això, l'**apartat 4** de l'article 42 de la proposta, explicita que el SIS integra les dades relatives a l'atenció social del sector públic i de les entitats proveïdors de la Xarxa de Serveis Socials d'Atenció Primària amb els objectius d'evitar duplicitats i millorar l'atenció a les persones destinatàries dels serveis socials.

Aquesta nova redacció, que situa el tractament de dades en el context del sector públic i de la Xarxa, contribueix també a delimitar amb major claredat els límits i context d'aquest accés i, per tant, del tractament de les dades (concreció dels interlocutors i intervinents en el flux informatiu), que cal valorar positivament, des de la perspectiva de la protecció de dades personals.

En qualsevol cas, i fetes aquestes valoracions generals respecte les previsions dels apartats 1 a 4 de la proposta, es fan a continuació dos consideracions més concretes.

Si bé l'**apartat 2** ja explicita que l'accés dels agents al SIS s'ha de produir "d'acord amb la normativa aplicable", menció que resulta del tot pertinent, des de la perspectiva del principi de finalitat (art. 5.1.b) RGPD) i del principi de minimització (art. 5.1.c) RGPD), fem notar que qualsevol agent que participa en la gestió de la Xarxa només haurà de tractar les dades -

segons la informació disponible i pel que es dedueix de la proposta-, aquelles necessàries, en cada cas, per donar compliment a la finalitat pretesa.

En aquest sentit, i per fer més explícita aquesta qüestió (que, com hem apuntat, ja es derivaria de la menció “d’acord amb la normativa aplicable”), es proposa la següent redacció:

“2. Els agents que intervenen en la prestació de serveis socials i les persones usuàries tenen dret a accedir al Sistema d’Informació Social i a utilitzar-lo, d’acord amb la normativa aplicable. Els professionals autoritzats del sistema accediran a la informació estrictament necessària per realitzar les seves funcions.”

En relació amb l’**apartat 3**, que fa referència a que cal garantir la seguretat de les comunicacions, es podria valorar fer una menció, en línia amb el que preveu la disposició addicional 15a de la LSS, apartat 2 (projecte que va ser objecte d’anàlisi en l’informe PD 10/2021, d’aquesta Autoritat, al que ens remetem), no només a la confidencialitat o la seguretat, sinó a d’altres garanties que resulten plenament rellevant en el cas que ens ocupa, des de la perspectiva de la protecció de dades. A més, atès que la dita disposició addicional 15a, esmentada, regula la comunicació de dades entre els serveis sanitaris i socials del sistema públic, sembla que en el sí del tractament d’informació del SIS resultaria plenament aplicable i coherent explicitar la menció a aquestes garanties.

Per això, es proposa la següent redacció per a l’apartat 3 de la proposta:

“3. El Sistema d’Informació Social es fonamenta en els principis de descentralització en el subministrament de les dades i en el tractament que en fan les administracions i les entitats implicades, d’interoperabilitat i de fiabilitat. En l’accés i la utilització del sistema s’ha de garantir la confidencialitat de les dades i la seguretat de les comunicacions en l’intercanvi d’informació entre els agents del sistema. Caldrà aplicar les mesures tècniques i organitzatives apropiades al caràcter sensible de la informació, per tal de garantir i verificar periòdicament la confidencialitat, la integritat, la traçabilitat, la disponibilitat i l’autenticitat de la informació, i també l’exercici de drets per part dels afectats. La traçabilitat ha de permetre el control dels accessos al sistema d’informació pels perfils d’usuaris autoritzats, de la identitat i categoria professional de l’usuari, la data i hora en què va tenir lloc l’accés, l’acció realitzada, les dades afectades i el motiu de l’accés.”

Finalment, i pel que fa a l’**apartat 4 (tercer paràgraf)**, sens perjudici del que ja s’ha dit, el segon apartat preveu que:

“S’habilita el departament competent en matèria de serveis socials, els equips d’atenció social de les administracions locals i les entitats proveïdores de la Xarxa de Serveis Socials d’Atenció Pública per accedir i tractar amb finalitats de intervenció social, gestió, tractament i explotació de dades de les persones usuàries dels serveis socials del seu territori d’intervenció o quan es produeixi un cas d’urgència.”

Des de la perspectiva dels principis de finalitat i de minimització, i com ha fet avinent abastament aquesta Autoritat, les dades a tractar han de ser les necessàries per a cada finalitat. Si bé en el context que ens ocupa les finalitats poden ser vàries, sembla clar, des de la perspectiva de la protecció de dades, que les dades personals que seria lícit tractar per a finalitats de gestió, no tenen perquè ser les mateixes que per a una intervenció social

concreta, o per fer “explotació de dades”, per exemple, a efectes estadístics o de millora de la prestació dels serveis.

Convé fer menció, especialment, de la previsió de tractar dades “*quan es produeixi un cas d’urgència.*”

D’entrada, la inclusió d’aquest supòsit podria comportar que els agents intervinents accedeixin a informació dels afectats -que, no oblidem, en un context com el de la prestació de serveis socials pot afectar a dades de categories especialment protegides (art. 9 RGPD), i a col·lectius vulnerables-, simplement al·legant que concorre un supòsit d’urgència, sense que la proposta de norma, examinada, defineixi ni concreti en quins termes la concurrència d’un cas d’urgència pot justificar un accés i tractament de dades específic o diferenciat del que pertocaria amb caràcter general per a la prestació d’un determinat servei.

Insistim que, tampoc en aquest punt, la Memòria que acompanya a la proposta aporta cap element que pugui clarificar quan concorreria un supòsit d’urgència, o quines conseqüències tindria això respecte d’un tractament a determinades dades.

Si ens atenim a la configuració normativa de la licitud del tractament de dades en casos de “protecció d’un interès essencial per a la vida d’un interessat” o en cas de “risc vital” (considerant 46 RGPD), cal tenir en compte que el propi RGPD considera que aquesta base jurídica només pot concórrer de manera excepcional, i a manca d’altres bases jurídiques.

L’article 6.1.d) RGPD preveu que un tractament de dades pot ser lícit si és necessari per protegir “interessos vitals de l’interessat o d’una altra persona física (no simplement perquè es doni una situació d’urgència).

I pel que fa al tractament de dades de l’art. 9.1 RGPD, l’article 9.2.c) RGPD preveu que hi pot haver habilitació legal quan “*el tratamiento es necesario para proteger intereses vitales del interesado o de otra persona física, en el supuesto de que el interesado no esté capacitado, física o jurídicamente, para dar su consentimiento;*” Aquesta previsió en concret (art. 9.2.c), citada, és excepcional, i té com a requisit específic que l’afectat no pugui donar el consentiment al tractament (principalment, podem entendre, en àmbit de l’atenció sanitària).

Aquestes habilitacions excepcionals es refereixen a supòsits de risc vital constatable, i no simplement a un mer “caràcter d’urgència”, que certament es pot donar en l’àmbit dels serveis socials però també en molts d’altres, i que és un concepte indeterminat que *per se* no sembla que pugui permetre habilitar un tractament de dades com a base jurídica específica, en els termes de l’article 6 i 9 RGPD.

Així, la previsió d’un tractament basat merament en un supòsit d’urgència genèric, i que permetria (al menys, per la informació de què es disposa), que els agents del sistema que tractaran les dades puguin justificar un tractament en base a un concepte jurídic indeterminat com aquest, no s’ajustaria a les exigències dels principis de la normativa de protecció de dades, ja que podria donar peu a un tractament no suficientment justificat.

Per tot l’exposat, aquest a previsió requeriria d’una definició clara i transparent als efectes de la seva aplicació o, altrament, convindria la seva eliminació del text examinat.

En qualsevol cas, i reiterant que la Memòria que acompanya la proposta tampoc no ofereix major explicació o claredat al respecte, en línia amb les consideracions que ha fet aquesta Autoritat, es recomana que, al menys, s'introdueixi la següent menció en el redactat de l'article 42, apartat 4, tercer paràgraf:

“S’habilita el departament competent en matèria de serveis socials, els equips d’atenció social de les administracions locals i les entitats proveïdores de la Xarxa de Serveis Socials d’Atenció Pública per accedir i tractar amb finalitats de intervenció social, gestió, tractament i explotació de dades de les persones usuàries dels serveis socials del seus territoris d’intervenció (incís suprimit). El tractament de dades s’haurà de limitar a les necessàries en funció de la finalitat prevista.”

Finalment, i vinculat amb la necessària concreció del tractament que correspon fer en cada cas segons la finalitat pretesa, cal valorar positivament la previsió de l'**apartat 5** de l'article 42 de la proposta, que detalla de forma exhaustiva com es podrà fer el tractament de les dades del SIS per a finalitats de recerca científica, anàlisi estadística i de planificació i avaluació de polítiques públiques. Això, en línia -o de forma similar- a allò que preveu la disposició addicional 17a de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD), en referència al tractament per a la recerca en l'àmbit de la salut. En definitiva, aquest apartat 5 preveu unes garanties que resulten adequades al tipus de tractament que es preveu fer.

IV

Pel que fa a l'**apartat 6** de l'article 42, objecte de la proposta, es preveu que totes les comunicacions i les actuacions amb les persones usuàries del SIS *“s’han de realitzar preferentment per mitjans electrònics.”*

Com es va fer avinent en l'informe PD 2/2023 (FJ III), relatiu a una proposta de modificació de l'article 42 LSS, que ara ens ocupa, no sembla que la normativa aplicable pugui imposar, precisament a determinats col·lectius vulnerables com són els atesos pels serveis socials, l'obligació de relacionar-se amb l'Administració per mitjans electrònics. Si bé no és descartable que aquest canal de comunicació pugui ser fins i tot preferible en alguns supòsits (persones ateses pels serveis socials sense domicili estable, etc), no sembla que pugui ser exigible amb caràcter general, al menys, sense donar canals alternatius de comunicació amb l'administració, i vistes les previsions de la normativa (article 14 Llei 39/2015).

Per tant, es valora positivament que la nova proposta, tot i prioritzar els mitjans electrònics per a la comunicació amb els afectats, no estableixi que aquest canal és d'utilització obligada.

A banda d'això, fem notar que l'apartat 6 preveu que “Les oficines d’atenció presencial assisteixen en la presentació d’escrits i la identificació electrònica a les persones usuàries dels serveis socials que ho sol·licitin.”

Tot i que la redacció de la frase no és clara, sembla que es vol fer menció a que les oficines esmentades han d'oferir suport als usuaris perquè puguin presentar escrits i perquè puguin

identificar-se electrònicament, o perquè puguin fer els tràmits per crear la seva identificació electrònica per poder relacionar-se amb els serveis socials.

Sembla, en definitiva, que amb aquesta previsió s'estaria donant compliment al que disposa l'article 12.2 de la Llei 39/2015, relatiu a l'assistència en l'ús de mitjans electrònics als interessats, segons el qual:

“2. Las Administraciones Públicas asistirán en el uso de medios electrónicos a los interesados no incluidos en los apartados 2 y 3 del artículo 14 que así lo soliciten, especialmente en lo referente a la identificación y firma electrónica, presentación de solicitudes a través del registro electrónico general y obtención de copias auténticas. Asimismo, si alguno de estos interesados no dispone de los medios electrónicos necesarios, su identificación o firma electrónica en el procedimiento administrativo podrá ser válidamente realizada por un funcionario público mediante el uso del sistema de firma electrónica del que esté dotado para ello. En este caso, será necesario que el interesado que carezca de los medios electrónicos necesarios se identifique ante el funcionario y preste su consentimiento expreso para esta actuación, de lo que deberá quedar constancia para los casos de discrepancia o litigio.”

Per tant, a efectes de claredat es proposa la següent redacció:

“Les oficines d'atenció presencial assisteixen en la presentació d'escrits i en la identificació i signatura electrònica a les persones usuàries dels serveis socials que ho sol·licitin.”

Finalment, fem notar que aquest mateix apartat 6 de la proposta estableix la creació d'un “sistema de carpeta digital”, que s'haurà de regular a través d'una Ordre, i que permetrà a les persones usuàries accedir als seus expedients i tramitacions. Sens perjudici que la Memòria tampoc no aporta major informació sobre aquest extrem, i que en definitiva se'n preveu el desenvolupament normatiu posterior, cal fer notar que el mateix paràgraf es refereix, posteriorment, a la “carpeta i bústia”, sense que el propi text faci cap altra menció del que seria aquesta “bústia”.

Es recomana, en la mesura del possible, aclarir aquesta qüestió.

V

Fem notar que l'**apartat 8** es refereix al “Comitè d'ètica en els serveis socials”, que es coordina i col·labora amb el “Comitè d'ètica de les dades” per a l'assessorament en aspectes relacionats amb l'ètica en els usos avançats de les dades.

Sens perjudici de la pertinença d'aquesta previsió, en principi sembla que es referiria (doncs no s'aporta informació en la Memòria que acompanya la proposta), d'una banda, al “Comitè d'ètica dels Serveis socials de Catalunya” (que es crea a l'Ordre ASC/349/2010, de 16 de juny), i de l'altra, al “Comitè d'Ètica de les Dades”, que es crea per Acord de Govern (Acord GOV/6/2021, de 19 de gener).

Si la proposta es refereix a aquests dos comitès, des d'un punt de vista formal, i a efectes de claredat, se'n podria fer referència amb el nom previst en la normativa esmentada.

Finalment, l'**apartat 9** preveu que:

“9. L’Administració de la Generalitat ha d’emprar les solucions corporatives, sens perjudici dels casos que, per l’especificitat sectorial o per la complexitat de les dades que es gestionen, es disposi de sistemes d’informació o plataformes de gestió específics que garanteixin la interoperabilitat amb les solucions tecnològiques corporatives.”

Sens perjudici de valorar positivament la previsió de la Proposta (**apartat 7**), de crear el Consell de Governança del SIS de Catalunya com a l’òrgan consultiu que ha de vetllar per les condicions d’interoperabilitat del SIS i per la seva millora contínua, fem notar que aquesta Autoritat ha tingut ocasió d’analitzar una previsió normativa similar, en l’informe PD 13/2023, que té per objecte la modificació de l’apartat 1.1 de la disposició addicional setena, de la Llei 2/2014, del 27 de gener, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic, que porta per títol “1. *Habilitació de les administracions públiques competents en matèria de serveis socials*”.

En aquest sentit, i vista la vinculació entre les dues propostes, a efectes de claredat i per concretar la finalitat per la qual s’emprarien solucions corporatives, així com per visibilitzar la necessitat de tenir en compte la perspectiva de la normativa de protecció de dades, es podria modificar l’apartat 9, que analitzem, en els següents termes:

“9. L’Administració de la Generalitat ha d’emprar les solucions corporatives per garantir la disponibilitat, l’intercanvi i la interoperabilitat de les dades i la informació, sens perjudici dels casos que, per l’especificitat sectorial o per la complexitat de les dades que es gestionen, es disposi de sistemes d’informació o plataformes de gestió específics que garanteixin la interoperabilitat amb les solucions tecnològiques corporatives, en el marc del compliment de la normativa de protecció de dades.”

Atès que els apartats 1 i 4 de la Proposta que examinem es refereixen també a la disponibilitat i a l’intercanvi d’informació, sembla clar, atès al informació de què disposem, que les dites solucions corporatives han de garantir la correcta aplicació d’aquests elements.

Conclusió

Examinada la Proposta de nova disposició, per incloure-la a l’Avantprojecte de Llei de mesures fiscals i financeres per al 2024 (número de referència M-027.0), es considera adequada a les previsions establertes a la normativa sobre protecció de dades personals, sempre que es tinguin en compte les consideracions fetes en aquest informe.

Barcelona, 15 de novembre de 2023